

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНЯВАНЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

VII клас

19 МАЙ 2017 г.

ВАРИАНТ 2

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ,

Тестът съдържа 25 задачи по български език и литература.

Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е верният, и с кратък свободен отговор.

Отговорите отбелязвайте със син цвят на химикалката в листа за отговори. Може да работите и върху тестовата книжка, но напомняме, че листът за отговори е официалният документ, който ще се оценява. Поради това е задължително верните според Вас отговори да отбелязвате внимателно в листа за отговори.

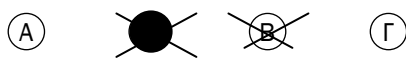
За да посочите своя отговор, срещу номера на съответната задача отбележете със знака **X** буквата на избрания от Вас отговор.

Например:

Ако след това прецените, че първоначалният Ви отговор не е верен, запълнете кръгчето с грешния отговор и отбележете със знака **X** буквата на друг отговор, който приемате за верен.

Например:

За задачите със свободен отговор в листа за отговори е оставено празно място. Използвайте това място, за да запишете своя отговор.

Ако след това прецените, че записаният свободен отговор не е верен, задраскайте го с хоризонтална черта и запишете над него отговора, който според Вас е правилен.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е отбелязана със знака X. За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Прочетете текста и разгледайте таблицата, за да изпълните задачи от 1. до 16. включително.

Редица митове за Сътворението на света представят водата с двойствен характер. Тя може да бъде както източник на живот и на плодородие, така и стихия, свързана с потъване, с разрушаване и с гибел. Широко разпространено е почитането на извиращата направо от земните недра вода, която се приема като дар от водни божества, ако заради минералното си съдържание е лековита. Обичаят да се хвърлят монети във водни източници, би могъл да се приеме като символична жертва в чест на тези божества, на които се приписвала способността да изпълняват желаня.

В древността много народи вярвали в съществуването на водни същества със свръхестествени сили, сред които са русалките, нимфите, сирените, водните духове и др. В митовите и легендите русалките са прелестни млади жени, които вместо крака имат опашка на риба. Тези тайнствени красавици притежават божествен глас, с който привличат моряците в дълбините на морето. В някои култури срещата с тях носи лош късмет, те предизвикват бури и убиват хора, в други култури са скромни и мили същества, които се влюбват в земни мъже и посредством заклинания успяват да се освободят от опашката си и да заживеят на сушата.

Славянските народи вярвали в съществуването на водни духове, живеещи на дъното на водните басейни в каменни дворци заедно със семействата си и със своите стада от домашни животни. Смятало се, че водният дух не е благоразположен към хората. Силата му се проявявала само във водата, а когато излизал на сушата, той бил немощан и слаб.

Фразеологично словосъчетание	Значение
1. предизвиквам буря в чаша вода	Създавам голяма суматоха, голямо притеснение за нещо съвсем незначително, незаслужаващо внимание.
2. подливам вода	Съзнателно причинявам неприятности на някого или му преча да осъществи намеренията си.
3. плувам в познати води	Чувствам се добре, удобно и свободно в своята позната среда или в някаква област.
4. излизам сух от водата	Оставам ненаказан, отървавам се от каквато и да е отговорност за нещо нередно, което съм извършил.

1. Текстът е откъс от:

- А) статия за водата в митологията
- Б) аргументативен текст по житейски проблем
- В) учебник по география и икономика
- Г) анотация на книга за древни водни духове

2. Каква е връзката между двата източника на информация – таблицата и текста?

- А) Таблицата преповтаря в сбит вид информацията, представена в текста.
- Б) Таблицата представя нова информация, различна от тази в текста.
- В) Текстът анализира информацията, дадена в таблицата.
- Г) Текстът оспорва информацията, посочена в таблицата.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според информацията в текста?

- А) Водата едновременно може да бъде и източник на живот, и разрушителна стихия.
- Б) В древността вярвали в съществуването на свръхестествени водни същества.
- В) Русалките чрез заклинания убиват земните мъже, в които се влюбват.
- Г) Лечебната минерална вода се възприема като дар от водните божества.

4. Кое е вярното твърдение за водните духове според славянската митология?

- А) Живеят усамотено далече от семействата си.
- Б) Обитават каменни дворци на брега на морето.
- В) Отглеждат стада на дъното на водни басейни.
- Г) Винаги са добронамерени към хората на сушата.

5. Водата като стихия в митовете за Сътворението НЕ се свързва с:

- А) плодородие
- Б) потъване
- В) унищожение
- Г) бедствие

6. Какво изразява подчертаната част в изречението?

Обичаят да се хвърлят монети във водни източници, би могъл да се приеме като символична жертва в чест на тези божества.

- А) категоричност
- Б) предположение
- В) убеденост
- Г) предопределение

7. В кой ред е посочено значението, с което глаголят *приписвам* е употребен в текста?

- А) Добавям още нещо към друго, което вече е написано.
- Б) Преотстъпвам на някого нещо, което ми принадлежи.
- В) Твърдя, че някой притежава определени качества.
- Г) Пиша дословно нещо отново, но на друго място.

8. Коя дума НЕ е синоним на думата *прелестни*, употребена в текста?

- А) обаятелни
- Б) влиятелни
- В) пленителни
- Г) очарователни

9. С кое от фразеологичните словосъчетания в таблицата може да се замени подчертаният израз, без да се промени смисълът на изречението?

Никой не забеляза пропуските в работата му и той отново успя да се промъкне между капките.

- А) първото
- Б) второто
- В) третото
- Г) четвъртото

10. Като се има предвид информацията в таблицата, кой фразеологизъм означава нанасяне на вреда?

- А) предизвиквам буря в чаша вода
- Б) подливам вода
- В) плувам в познати води
- Г) излизам сух от водата

Прочетете подчертаното изречение в текста, за да изпълните задачи от 11. до 15. включително.

Широко разпространено е почитането на извиращата направо от земните недра вода, която се приема като дар от водни божества, ако заради минералното си съдържание е лековита.

11. С кой предлог НЕ може да бъде заменен предлогът *заради*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) благодарение на
- Б) вследствие на
- В) в резултат на
- Г) без оглед на

12. Съюзът *ако* въвежда:

- А) подчинено обстоятелствено изречение
- Б) подчинено допълнително изречение
- В) подчинено определително изречение
- Г) подчинено подложно изречение

13. За какво служи първата запетая в изречението?

14. Запишете с думи броя на сказуемите в изречението.

15. Коя дума от главното изречение пояснява първото подчинено изречение?

16. Запишете три положителни характеристики на русалките според информацията в текста.

17. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка, като запазете основното глаголно време и спазите правилата за пунктуационно оформяне.

– Искаш ли да се състезаваме кой пръв ще стигне до върха? – попита брат ми, като ме погледна предизвикателно.

18. Препишете текста, като редактирате допуснатите правописни и пунктуационни грешки, както и грешките при членуване.

Дървото на животът е един от особено привлекателните вечнозелени претставители на домашната флора. Освен, че краси дома, то закриля семейството от нещастия. Клонките му са дебели, а листата – месести гладки и с характерен яркозелен цвят. Когато разтението е изложено на директна слънчева светлина е възможно листата му да предобият цвят с червеникъв отенък. Ако правилно се одглежда, дървото ще цъфти в бели и розови цветове, а височината му може да достигне над два метра.

19. Защо според речта на Странджата хъшовете са „човеци“ и „българи“?

- А) защото са натрупали пари, за да организират чети за освобождението на България
- Б) защото са се сдобили с имоти, за да се съберат със семействата си
- В) защото доброволно живеят във Влашко, където също не са свободни
- Г) защото мечтаят да умрат със „слава и в борба“ за свободата на отечеството

20. В коя творба природата е представена едновременно като съзидателна и погубваща сила?

- А) „Заточеници“
- Б) „Неразделни“
- В) „По жътва“
- Г) „Една българка“

21. Кои стихове от творбата на Христо Ботев „На прощаване в 1868 г.“ НЕ представят мотивите на бунтовника да поеме по пътя на борбата?

- А) „Там аз за мило, за драго,/ за теб, за баща, за братя...“
- Б) „кат си ме, майко, родила/ със сърце мъжко, юнашко...“
- В) „та тебе клета оставих/ за първо чедо да жалиш!“
- Г) „на глас тичам народен/ срещу врагът си безверни“

22. С кое историческо събитие е свързан сюжетът на творбата „Една българка“?

- А) избухването на Априлското въстание
- Б) Освобождението на България
- В) разбиването на Ботевата чета
- Г) началото на Българското възраждане

23. Кое твърдение е вярно?

Творба в стихове с фантастични елементи, в която съдбата на героите е трагична, е...

- А) ода
- Б) балада
- В) елегия
- Г) повест

24. В първата колона запишете буквата, след която са представени думи на герои от изучени в VII клас творби, а срещу нея във втората колона – името на литературния герой, който произнася тези думи.

- А) „Ах, пърдон, извинете, оцапах ви бохчата... Ц... ц... ц... Тях да се не види!...“
- Б) „Пусни ме! Бог да ти даде здраве, на тебе и на децата!“
- В) „Как да ти се отплатя? Аз нямам нищо. Нищо, нищо нямам...“
- Г) „И посред ноц?... Какво ще му правя аз, ако е болно!“

25. Запишете с 2 – 3 изречения какво внушава стихът от „Опълченците на Шипка“:

България цяла сега нази гледа!